

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи

Затверджено

На засіданні кафедри спеціальної освіти та
соціальної роботи
факультету педагогічної освіти
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 1 від 30 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри _____ Островська К.О.

**Силабус з навчальної дисципліни «Інноваційні методики в діяльності шкіл з інклюзивним
навчанням»,
що викладається в межах ОПП Спеціальна освіта другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів з спеціальності 016 Спеціальна освіта**

Львів 2021 р.

Назва дисципліни	Інноваційні методики в діяльності шкіл з інклюзивним навчанням
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського, 7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта / Педагогіка, 016 Спеціальна освіта
Викладач (-і)	Ферт Ольга Григорівна, доктор педагогічних наук, професор кафедри спеціальної освіти та соціальної роботи факультету педагогічної освіти.
Контактна інформація викладача	ел. пошта: olha.fert@lnu.edu.ua
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Понеділок 15.00-16.30 (кафедра спеціальної освіти та соціальної роботи, вул. Туган-Барановського, 7)
Сторінка курсу	https://pedagogy.lnu.edu.ua/academics/master

Інформація про дисципліну	Курс «Інноваційні методики в діяльності шкіл з інклюзивним навчанням» призначено для магістрів першого року денної та заочної форми навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: стан, тенденції, закономірності розвитку інклюзивного освітнього процесу та забезпечення педагогічної підтримки дітей з порушеннями розвитку в середовищі загальноосвітньої та спеціальної школи .
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Інноваційні методики в діяльності шкіл з інклюзивним навчанням» (англ. мовою) є вибірковою дисципліною з спеціальності <u>016 Спеціальна освіта</u> для освітньої програми «Спеціальна освіта», яка викладається в <u>2</u> семестрі в обсязі <u>7</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі дисципліни	Мета навчальної дисципліни полягає в психолого-педагогічній орієнтації студентів на майбутню фахову педагогічну діяльність закладах спеціальної освіти, а також у закладах з інклюзивною формою навчання, її зміст, специфіку та важливість у сучасному суспільстві, а також розвитку професійних морально-етичних якостей, необхідних для фахового самовдосконалення та саморозвитку майбутнього вчителя-логопеда
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бондар В. І. Інклюзивне навчання та підготовка педагогічних кадрів для його реалізації. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та психологія. 2010. Вип. 15. С. 39–42. 2. Єфімова С. М., Колупаєва А. А., Найда Ю. М. Налагодження партнерських стосунків з родинами. Інклюзивна школа: особливості організації та управління: навч.-метод. посібник / за заг. ред. Л. І. Даниленко. Київ, 2007. 128 с. 3. Островська К. О. Аутизм: проблеми психологічної допомоги: навч. посібник. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. 110 с. 4. 78. Островська К. О. Соціальна адаптація дорослих осіб з загальними розладами розвитку: навч. посібник. Львів: Тріада плюс, 2012. 576 с. 5. Синьов В. М. Психолого-педагогічні проблеми дефектології та пенітенціарії. Київ: «МП Леся», 2010. 779 с. 6. Синьов В. М., Шеремет М. К., Руденко Л. М., Шульженко Д. І. Освітньо-психологічна інтеграція школярів із психофізичними порушеннями в сучасних умовах України. Актуальні питання корекційної освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка / за ред. В. М. Синьова, О. В. Гаврилова. – Кам'янець-Подільський: ПП Медобори-2006, 2016. Вип. 7., Т. 2. – С. 323–344 7. Ферт О.Г. Інклюзія дітей з порушеннями психічного розвитку. Монографія. Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, Львів, 2020, 432 с. 8. Ферт О.Г. Педагогічний супровід дітей з порушеннями психічного розвитку в інклюзивному освітньому процесі. Інноваційна педагогіка: Збірник наукових праць. Одеса, 2020. Вип. 21. С. 73-78.

	9. Ферт. О.Г. Проблема становлення стосунків дітей з особливими потребами та їхніх однолітків в умовах спільного навчання. Інноваційна педагогіка. Збірник наукових праць. Одеса, 2020. Вип. 23. С. 76-81.10. Ферт О.Г. Основи комплексної педагогічної підтримки дітей з гіперактивністю та дефіцитом уваги в умовах освітнього середовища. Актуальні питання гуманітарних наук. Збірник наукових праць. Дрогобич, 2020. Вип. 27. С. 152-156.

Допоміжна

1. Нова стратегія розвитку корекційної педагогіки в Україні / Н. М. Синьов, А. Г. Шевцов // Дефектологія. – 2004. – № 2. – С. 6–10.
2. Обучение детей с нарушениями интеллектуального развития (олигофренопедагогика) / под ред. Б.П. Пузанова. – 2-е изд. стереот. – М. : Академия, 2006. – 250 с.
3. П'ятакова Г. Модель допомоги дитині з ГРДУ в сім'ї та школі / Галина П'ятакова, Ольга Ферт // Rozwój polskiej i ukraińskiej teorii i praktyki pedagogicznej na przestrzeni XIX–XXI wieku. Т. 3. Dziecko w teorii i praktyce pedagogicznej. Rozwitek polskiej та української освіти і педагогічної думки (XIX-XX ст.). Т.3. Дитина в педагогічній теорії і практиці. Publikacja sfinansowana przez Instytut Pedagogiki Uniwersytetu Wrocławskiego, Oficyna Wydawnicza ATUT / red. Anna Haratyk, Iryna Myshchysyn. – Wrocław : Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2014. – S. 171–182.
4. Пальчевський С. С. Педагогіка / С. С. Пальчевський. – К. : Каравела, 2008. – 496 с.
5. Пилиповский В.Я. Современная западная педагогика: Социалреконструктивистское направление / В.Я. Пилиповский // Педагогика. – 1995. – № 5. – С. 93–97.
6. Про загальну середню освіту : Закон України // Відомості Верховної Ради. – 1999. – №28. – С.230–235.
7. Про затвердження Державного стандарту базової і повної середньої освіти : постанова Кабінету міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392. [Електронний ресурс] // Сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1392-2011-%D0%BF>
8. Про затвердження плану дій щодо запровадження інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на 2009-2012 роки: Наказ МОН № 855 від 11.09.09р. [Електронний ресурс]// Сайт Міністерства освіти і науки – Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/4828/
9. Про громадські об'єднання: закон України // Відомості Верховної Ради України – К., 2013 – № 1. – Ст.1.
10. Конституційний закон Канади 1982 року. Канадська Хартія прав і свобод [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://pdp.org.ua/legislation/bills-foreign/279-49-14>

<p>Обсяг курсу</p>	<p>_48_ годин аудиторних занять. З них 16 годин лекцій, 32 годин практичних занять та 162 годин самостійної роботи (для студентів денної форми навчання)</p> <p>_12_ годин аудиторних занять. З них 6 годин лекцій, _6_ годин практичних занять та 192 годин самостійної роботи (для студентів заочної форми навчання)</p>
<p>Компетентності та програмні результати навчання (за освітньою програмою)</p>	<p>Загальні компетентності</p> <p>ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК-5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</p> <p>СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства. СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності. СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища. СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язберезувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>Програмні результати навчання (за освітньою програмою)</p> <p>РН 3. Розробляти та впроваджувати інноваційні методики і технології корекційно-розвивальної роботи з особами з особливими освітніми потребами, генерувати нові ідеї для удосконалення навчання, виховання, розвитку та соціалізації цих осіб. РН 4. Добирати та застосовувати ефективні методики комплексного оцінювання розвитку дітей,</p>

	<p>рефлексувати та критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рівень освітньої підтримки.</p> <p>РН 7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.</p> <p>РН 12. Організувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.</p> <p>Інформаційно-комунікаційні технології, технічні засоби навчання, дистанційне (онлайн) навчання, змішане навчання, мультимедіа, навчальний проєкт, операційна система, програмне забезпечення, презентація, Microsoft Office PowerPoint, текстовий процесор Microsoft Office Word, графічний редактор, табличний процесор Microsoft Office Excel, редагування, форматування, налаштування.</p>
Ключові слова	Інклюзивна освіта, порушення розвитку, педагогічна підтримка, диференційований підхід, мультидисциплінарна взаємодія.
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Педагогіка», «Основи інклюзивної педагогіки», «Психологія», «Соціальна робота», «Історія», «Основи логопедії».

Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекція, бесіда, інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм), виконання індивідуальних завдань, проєктів.
Необхідні обладнання	Мультимедійний проєктор, фліпчарт, маркери.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Практичні заняття: (20 балів) – 5 практичних по 4 бали за індивідуальну підготовку до практичного). Семінарські заняття (10 балів) – 2 семінари по 5 балів. МКР – 20 балів
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інклюзивний простір та дотичні поняття 2. Універсальний дизайн у навчанні та його складові 3. Диференційоване викладання як елемент методичної складової універсального дизайну у навчанні. 4. Що таке інклюзивна освітня політика, інклюзія, інклюзивна освіта, інклюзивний підхід? 5. Що таке архітектурна доступність та універсальний дизайн? 6. Особливості поняття універсального дизайну у освітньому контексті 7. Охарактеризуйте архітектурну та матеріально-технічну складову універсального дизайну в освіті 8. Яке значення у практичному освітньому процесі має методична складова універсального дизайну у навчанні та відповідна підготовка педагогічних працівників? 9. Охарактеризуйте загальні принципи диференційованого викладання в загальноосвітньому середовищі. 10. Що таке середовище? Які види середовища ви знаєте? 11. Особливості розвитку дитини в сегрегованому середовищі 12. Назвіть переваги інклюзивного середовища для розвитку особистості 13. Складові соціального вміння. Окресліть основні соціальні навички та особливості їх динаміки в процесі навчання 14. Особливості соціальної взаємодії дітей з різним рівнем розвитку в умовах освітнього середовища

15. Вплив середовища на формування та розвиток дитини
16. Диференційований підхід до формування соціальних навичок.
17. Роль педагога у плануванні диференційованого викладання
18. Організація навчального середовища у процесі планування
19. диференційованого викладання .
20. Які є чинники правильно організованого середовища для забезпечення диференційованого викладання?
21. Загальні принципи психолого-педагогічного вивчення дітей з різними порушеннями
22. Особливості психолого педагогічного вивчення дітей з різними видами порушень.
23. Діти з сенсорними порушеннями в умовах диференційованого навчання.
24. Особливості навчання дітей з вадами зору
25. Особливості залучення дитини з вадами слуху до освітнього середовища
26. Особливості диференційованого навчання дітей з вадами опорно-рухового апарату.
27. Стратегії підтримки дитини з вадами опорно-рухового апарату в умовах масової школи
28. Дитина з порушеннями розумового розвитку в умовах інклюзії, особливості навчання та соціальної підтримки
29. Особливості планування навчального процесу для дітей з розладами спектру аутизму.
30. Дитина з розладами поведінки та емоцій (гіперкнетичні розлади), особливості діагностики та планування навчального процесу.
31. Функціонально-поведінкове оцінювання учнів з особливими потребами
32. Методика складання плану позитивного поведінкового втручання
33. Стратегії поведінкової корекції та педагогічної підтримки учнів з особливостями психофізичного розвитку
34. Які основні етапи методики функціонально-поведінкового оцінювання?
35. Які фахівці задіяні у вивченні поведінки дитини?
36. Назвіть основні елементи плану позитивного поведінкового втручання
37. Охарактеризуйте методи позитивного заохочення у процесі корекції небажаної поведінки
38. Охарактеризуйте методи негативного заохочення у процесі корекції небажаної поведінки.
39. Диференційоване навчання дітей з розладами поведінки та емоцій
40. Гіперактивна дитина в класі.
41. Стратегії підтримки дітей з синдромом Дауна.
42. Дитина з аутизмом в умовах освітнього середовища
43. Дитина з епілепсією в освітньому просторі
44. Диференційоване навчання дітей з порушеннями розумового розвитку.

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	Тема 1. Соціально – педагогічна корекція та реабілітація. Основні засади формування інклюзивного освітнього простору. Універсальний дизайн у навчанні, його складові	Лекція, 2 год.	5, 6	Опрацювати матеріали лекції	1 тиждень
2.	Тема 1. Соціально-педагогічна корекція і реабілітація	Практичне заняття, 2 год.	1, 5, 6 Інтернет ресурси	Розкрити питання: 1. Основні засади формування інклюзивного освітнього простору. 2. Універсальний дизайн у навчанні, його складові	2 тиждень
3	Тема 2. Соціальний розвиток особистості. Складові соціального вміння. Роль середовища у	Лекція, 2 год.	5, 6	Опрацювати матеріали лекції	3 тиждень

	соціальному розвитку особистості. Практичні засади покращення соціальних навичок.				
4.	Тема 2. Соціальний розвиток особистості.	Практичне заняття, 2 год	5,6 Інтернет ресурси	Підготувати повідомлення: 1. Складові соціального вміння. 2. Роль середовища у соціальному розвитку особистості. 3. Практичні засади покращення соціальних навичок	4 тиждень
5	Тема 3. Функціонально-поведінкове оцінювання. Практичні засади поведінкової корекції. Поведінкова терапія. Техніки заохочення прийнятної поведінки. Поведінкова терапія.	Лекція, 2 год.	5,6	Опрацювати матеріали лекції	5 тиждень
6	Тема 3. Функціонально-поведінкове оцінювання.	Практичне заняття, 2 год	5,6 Інтернет ресурси	Підготувати план позитивного поведінкового втручання на основі результатів функціонально-поведінкового оцінювання запропонованого випадку.	6 тиждень Модульний контроль
7	Тема 4. Дитина з порушеннями психічного розвитку в інклюзивному освітньому процесі. Сучасні підходи до класифікації порушень психічного розвитку. Дитина з ГРДУ в освітньому процесі. Дитина з розладами спектру аутизму і освітньому процесі. Діти з порушеннями розумового розвитку в освітньому процесі. Інші	Лекція, 2 год.		Опрацювати матеріали лекції	7, 8 тиждень

	психічні розлади і особливості їх корекції.				
8	Тема 4. Дитина з порушеннями психічного розвитку в інклюзивному освітньому процесі.	Практичне заняття, 2 год. Презентація, дискусія.	5,6 Інтернет ресурси	Підготувати аналіз порушення психічного розвитку і методів підтримки дитини з цим порушенням в інклюзивному освітньому процесі (на вибір).	9,10 тиждень
9	Тема 5. Діти з сенсорними порушеннями в інклюзивному освітньому процесі. Етіологія сенсорних порушень. Основні прояви сенсорних порушень. Особливості інклюзії дітей з порушеннями слуху в інклюзивний освітній процес. Особливості інклюзії дітей з порушеннями зору в інклюзивний освітній процес.	Лекція, 2 год.			11 тиждень
10	Тема 5. Діти з сенсорними порушеннями в інклюзивному освітньому процесі	Семінарське заняття, 2 год. обговорення.	6	Розкрити питання: 1. Етіологія сенсорних порушень. 2. Основні прояви сенсорних порушень. 3. Особливості інклюзії дітей з порушеннями слуху в інклюзивний освітній процесі. 4. Особливості інклюзії дітей з порушеннями зору в інклюзивний освітній процес.	12 тиждень
11	Тема 6 Діти з вадами опорно- рухового апарату та епілепсією в інклюзивному освітньому процесі. Етіологія та особливості розвитку при вадах	Лекція, 2 год.	5, 6	Опрацювати матеріали лекції	13, 14 тиждень

	опорно-рухового апарату. Етіологія та особливості розвитку при епілепсії. Педагогічна підтримка дітей з вадами ОРА та епілепсією в інклюзивному освітньому процесі. Співпраця з родиною. Особливості організації спільного викладання.				
12	Тема 6. Діти з вадами опорно- рухового апарату та епілепсією в інклюзивному освітньому процесі	Практичне заняття, 2 год. Індивідуальна робота, робота в малих групах, обговорення.		Знайти і підготувати інформацію про аспекти інклюзії дитини з епілепсією та вадами опорно-рухового апарату в інклюзивному освітньому процесі. Охарактеризувати особливості спільного викладання та основні засади співпраці з родиною дитини з особливостями розвитку	15, 16 тиждень
13	Модульний контроль				16 тиждень